

godt se. Men jeg synes sådan set, at det, vi gerne skulle til livs, er, at kulturpolitiske initiativer kan opnå støtte ad forskellige veje, at det samme projekt kan opnå støtte ad forskellige veje. Det mener jeg først vi kan opnå, når vi har været gennem hele galleriet af støtteordninger.

Med hensyn til det farlige vil jeg sige til ministeren, at jeg tror nu ikke, at den nye Udviklingsfond er forudsætningen for at lave noget farligt. Det mener jeg godt de nuværende støtteordninger kan danne ramme om, og jeg mener endda, der er eksempler på det.

Endelig tror jeg, jeg kom til at sige, at Kulturfonden havde eksisteret i 4 år, men jeg er udmærket opmærksom på, at forud for den permanente ordning var der en forsøgsordning.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Med henvisning til ministerens bemærkninger om fadderskab til Kulturfonden har jeg ingen intention om at løbe fra dette fadderskab. Fonden blev skabt i den borgerlige regerings tid, men det forhindrer jo ikke, at når vi er i en situation, hvor 91 pct. af ansøgningerne opnår et afslag, fordi de ikke opfylder betingelserne, er det rimeligt at have en kritisk holdning, uanset fadderskab eller ej. Og med hensyn til væksten i bureaukratiet peger ministeren på, at det kun stiger fra 2½ til 4 årsværk, men det er procentvis en ret høj stigning.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Ebbe Lundgaard):

Jeg vil sige meget kort til hr. Rechendorff for at udrydde enhver misforståelse: Jeg har endnu ikke talt hr. Rechendorff med i flertallet, men jeg udtrykte håb om, at det kunne ske, når vi kom til vejs ende. Men jeg har oplevet, at der er flertal for forslaget alligevel, det vil jeg godt konstatere.

Kort til fru Ester Larsen: De 91 pct. skyldes jo netop, at den nuværende bestyrelse for Kulturfonden har haft mulighed for at præcisere sit arbejde, og inden for de rammer, den har fastlagt i medfør af lovens bogstav og dens ånd med for den sags skyld, har den opstillet nogle kriterier, som meget få af ansøgningerne opfylder. Problemet er, at der er mange gengangere blandt ansøgningerne, mange ens typer ansøgninger, og der er et stykke hen ad vejen ansøgninger om rent drifttilskud, dvs. noget, man burde finansiere på lokalt niveau. Derfor har Kulturfondens bestyrelse valgt at give afslag så

bredt, som den har gjort, og det vil jeg gerne komplimentere den for. Derfor har den også præciseret den dagsorden, vi faktisk har for os i dag, nemlig drøftelsen af de nye muligheder for en ny bestyrelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 94: Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven. (Databaser, digital eksemplarfremsstilling til undervisningsbrug m.v., gengivelse af kunstværker m.v.).

Af kulturministeren (Ebbe Lundgaard).
(Fremsat 20/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Qvist Jørgensen (S):

Oftere og oftere oplever vi, at lovgivningen skal ændres som følge af informationsteknologiens fremmarch samt vores EU-samarbejde. De hyppige ændringer af ophavsretsloven er et godt eksempel på det.

Med det foreliggende lovforslag om at styrke beskyttelsen af databaser m.v. er det hensigten at gennemføre et EF-direktiv om retslig beskyttelse af databaser på de punkter, hvor den danske lov ikke allerede er på linje med direktivet. Vi skal ikke fra Folketingets talerstol komme rundt i alle krogene af dette forslag, der er stærkt præget af teknik, men lad mig udstøde et lille hjertesuk. Det kan godt være lidt frustrerende at opleve, at lobbyisterne, hver gang vi har et ophavsretligt problem, vil gøre det til et mere teknisk problem, end det måske retteligen er. I hvert fald kan det være en lille smule fru-

strender, at man på forhånd får at vide, at man ikke skal sige, at det er for teknisk svært, for det er nok det, vi vil sige alligevel. Men at det er teknisk, vidner jo også de mange siders bemærkninger til forslaget om.

Lad os prøve at koncentrere os om de fire hovedpunkter i forslaget. Det er en gennemførelse af et EU-databasedirektiv, det er en udvidelse af ordningerne vedrørende aftalelicens, og det er nye regler om gengivelse også af digitale værker i Folketingets regi samt en licensordning for kunst. Nyt i forhold til tidligere er indførelsen af det såkaldte sui generis-princip, som tjener det formål at beskytte et værk, i dette tilfælde en database, i ophavsretlig henseende mod uretmæssig benyttelse. Det er mig bekendt, at tilsvarende regler allerede er eller vil blive indført i resten af Norden, hvad der som bekendt tæller med, eftersom de nordiske lande samarbejder om ophavsretsområdet, og det er noget helt centralt for os i den fællesnordiske kulturpolitik.

Samtidig foreslår ministeren at ændre reglerne om aftalelicensordningerne således, at materiale fremstillet ud fra digitale media i princip ligestilles med fotokopier fra tilgængelige bøger, og det er vel netop den del, der har vakt størst interesse blandt de berørte parter.

Lad mig sige, at forslaget synes at være helt i tråd med, hvad Socialdemokratiet ønsker på det overordnede niveau, idet vi ønsker at fremme ligestillingen mellem sammenlignelige ophavsretsmedia. At producenterne har haft indvendinger, skal ikke afskrække os, men vi forudser en interessant debat i Kulturudvalget. Vi kan tilsige vores støtte til et forsøg på at få et hurtigt udvalgsarbejde – i hvert fald er det noget, der gerne skulle være klaret forholdsvis hurtigt – men i øvrigt et udvalgsarbejde, hvor vi kan få afklaret forslaget konsekvenser i alle detaljer.

Men lad mig slå fast, at det er vigtigt for os, at vi fastholder ophavsrettighedshavernes ret til deres eget produkt, også selv om avanceret teknik og nye mediamuligheder er taget i brug. Den nye teknik og de nye muligheder får os ikke til at ryste på hånden i en sag, der kan se lille ud, men som ret beset ved en forkert håndtering kunne medføre en kursændring i dansk, i nordisk og i europæisk ophavsretstradition, idet jeg lige ser bort fra England et øjeblik. Vi risikerer, hvis vi ikke håndterer det her ordentligt, at glide over i en mere amerikaniseret model, der er imod den europæiske model – den model, vi støtter. Vi kan ikke acceptere den

amerikaniserede model, hvor droit moral og WIPO-vedtagelser ikke synes at tælle så meget.

Vi vil med andre ord arbejde for, at der skal arbejdes og lovgives således, at det skal være let at være lovlig. Det er et citat fra den sidste nye publikation på området. Man må vel kalde det et partsindlæg i sagen. Jeg citerede fra »Ophavsretten i medierne« fra oktober 1997.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg medgiver gerne, som hr. Poul Qvist Jørgensen også har været inde på det, at det er teknisk betonet og dermed også lidt vanskeligt stof, også selv om jeg har haft fornøjelsen af at bestå et kursusfag i immaterialret på Københavns Universitet.

Jeg skal gøre det ganske kort og sige, at vi i Venstre har det principielle udgangspunkt, at ejendomsretten er ukrænkelig, og det er en notorisk kendsgerning i den tid, vi lever i, at netop immaterialretten dækker over stadig større værdier i samfundet. Derfor er det af central betydning for os, at ophavsmanden beskyttes bedst muligt.

Det lovforslag, vi har til diskussion her i dag, har sit udgangspunkt i det databasedirektiv, der er vedtaget i EU, og det medvirker vi i Venstre naturligvis meget gerne til at implementere i dansk ret. Jeg skal dog meddele allerede nu, at der er et par spørgsmål, vi gerne vil have belyst nærmere under udvalgsarbejdet. Det drejer sig bl.a. om muligheden for en rettighedsoverdragelse fra den oprindelige ophavsmand til en arbejdsgiver, hvis der er tale om et fast ansættelsesforhold, sådan som vi også kender det fra de eksisterende regler på edb-området. Det ville være en regel, som vi i Venstre som udgangspunkt gerne så indført også i spørgsmålet om digitale tjenester.

Så har Socialdemokratiets ordfører allerede markeret, at den største interesse omkring lovforslaget her går på spørgsmålet om digital kopiering, og vi kan i Venstre være enige i det, der blev sagt om, at vi skal sidestille ligeværdige medier – sådan tror jeg, det blev udtrykt – eller ligeværdige værker, men det, der er det store spørgsmål og det, som vi meget gerne vil diskutere nærmere under udvalgsarbejdet, er, om man kan ligestille fotokopier, hardcopies, med digitale kopier, når situationen jo er den, at når man laver en digital kopi, så laver man ikke en kopi, men et identisk, helt værk.

De indsigelser, der har været fra Danske Dagblades Forening og Den Danske Forlægger-

forening, gør et stort indtryk på os i Venstre, og jeg vil derfor ikke her i dag kunne give noget tilsagn overhovedet om, at Venstre vil medvirke til at lave aftalelicens på området for digital kopiering. Vi er lidt bekymrede ved, om vi ikke ved at indføre en ensidig dansk aftalelicens på det her område i virkeligheden risikerer at spænde ben for udviklingen i en gryende sektor for multimedier, elektroniske bøger og online-tjenester.

Så det er bestemt en hurdle, en problemstilling, som vi vil have at udvalget skal koncentrere sig meget om under det forestående udvalgsarbejde, hvor vi altså vil møde op med en meget kritisk indstilling over for forslaget på dette punkt.

Jeg tror, jeg vil indskrænke mig til det, jeg her har sagt, og så naturligvis give et positivt tilsagn om, at vi som altid vil arbejde konstruktivt i udvalget for at fremme dette lovforslag.

Men jeg vil gerne tilkendegive, at det er svært stof, og der står mange interesser på spil. Derfor må udvalgsarbejdet naturligvis tage den tid, det nu tager, for at vi kan komme rundt om de emner, som måske ikke påkalder sig den store interesse i den politiske debat, men det drejer sig i virkeligheden om et regelsæt, som skal regulere en millionomsætning i det danske samfund, og dér er vi altså ikke til sinds at springe på en vogn, der kører meget hurtigt. Vi er meget optaget af at sikre de virksomheder, for hvem det her er centralt, f.eks. dagbladene, nogle ordentlige, anstændige vilkår, der sikrer, at de har retten til værdien af de værker, de har fremstillet.

Torben Rechendorff (KF):

Det er næsten på dato et år siden, vi sidst kiggede på ophavsretsloven, og man kan selvfølgelig sige, at det var lidt ærgerligt, at vi ikke fik det her med på det tidspunkt, men det er der jo flere grunde til, først og fremmest tidsfaktoren. Jeg synes som de to tidligere ordførere også, at det nok er bedst, at Folketinget selv tager stilling til, hvad der er et teknisk kompliceret lovforslag, og hvad der ikke er det. Dette er selvfølgelig teknisk kompliceret, og det er jo ikke så mystisk. Sagens substans er jo teknisk kompliceret.

Jeg skal på den konservative folketingsgruppes vegne sige, at selve sagen, om jeg så må sige, implementeringen af EU-direktivet, kan Det Konservative Folkeparti støtte. Lovforslaget har vel fire elementer: beskyttelsen af databa-

serne, ændring af aftalelicenssystemet, ændring af loven, så man også får gengivelse af værker til at omfatte Folketingets institutioner, og så indførelse af aftalelicensordning for gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger. Det lyder i vores ører alt sammen som nødvendigt og rimeligt, men det er klart, at når vi taler om aftalelicenssystemet, så kan man godt spørge, om det er under så hastig og løbende udvikling, at det overhovedet er muligt at lave en lovformulering, der kan dække selve begrebet.

Vi har en række spørgsmål, og de er, jf. det første, også af teknisk art og egner sig bedst til udvalgsdrøftelse. Jeg vil dog også sige, at af de hørings svar, som vi allerede har set, og som jeg ikke har haft lejlighed til at studere i alle detaljer, falder Danske Dagblades Forenings og Den Danske Forlæggerforenings fælles henvendelse i øjnene. Den vil vi med særlig omhu dyrke i udvalget. Men jeg siger igen: Jeg kan ikke se, at der kan opstå sådanne vanskeligheder, at vi ikke kan støtte lovforslaget.

Margrete Auken (SF):

Jeg blev ellers lykønsket i min folketingsgruppe med, at jeg heldigvis ikke skulle tale først, så jeg kunne sætte mig til at lytte godt efter og finde ud af, hvad sagen for alvor drejede sig om. Jeg er ikke kommet ret meget længere, end jeg var i min gruppe. Det er svært, det her, og jeg havde håbet, at jeg også hos mig selv havde folk til at tage sig af det, og det havde jeg ikke. Så havde jeg håbet, at jeg havde kolleger i Folketinget til at tage sig af det. Det havde jeg heller ikke, så nu er jeg på den, men vil dog så sige, at det, der er blevet sagt, nogenlunde svarer til det, jeg nåede at finde ud af, også inden jeg kom her i salen.

Allerførst om det, som vi skal skynde os med. Det er jo så gennemforhandlet, at hvis det skulle give mening, at vi skulle gå ned i det, så er det en meget sej sag at komme ned i, og så kan det altså ikke nytte noget at fremlægge det her tre uger før, det skal implementeres. Det, som jeg ikke kan gennemskue – og jeg ved ikke, om jeg kan spørge og så få svar – er, om grunden til, at de tre andre dele er hæftet på, er, at man så håber, vi alle sammen synes, det er så svært, og at der nok er nogen, der tager sig af det, og så lader vi det køre med igennem også. Eller skulle vi måske ikke pille første del ud, altså det dér med beskyttelse af databaserne, og

så kigge på de tre andre ting og give os lidt bedre tid til det?

Det er jo rigtigt, at vi alle sammen er blevet kontaktet af dagbladene og forlæggerne folk, og det er nogenlunde de samme ting, vi har hørt. Jeg synes også, det lyder, som om de har en meget god sag ved at gøre opmærksom på, at det ikke er det samme at fotokopiere og så at tage kopier her, fordi en kopi er noget andet. Det synes jeg lyder ret indlysende, og også at man selvfølgelig i givet fald bør behandle det forskelligt. Det er også sagt lidt til den socialdemokratiske ordfører. Så parallelt er det altså ikke, og vi kan ikke altid kvæle folk bare ved at sige, at de er lobbyister. Oppe hos os hedder de kapitalister, men vi blev alligevel enige om, at det ikke var nok til, at vi skulle fratage dem retten til at komme med relevante indvendinger. Så også af den grund – fordi vi ikke helt kan orientere os ud fra det foreliggende – var det måske meget rart at give sig lidt tid til de tre sidste dele af det.

I spørgsmålet om kunstværkerne undrer det mig, at der ikke har været mere vrøvl til den del af det, altså den fjerde del af det. Det undrer mig, at der ikke har været mere vrøvl, og så får man selvfølgelig lyst til at sige: Lad os skynde os at blive færdige med det, inden der bliver vrøvl. Men jeg vil egentlig godt lige bore lidt ned i den sag med kunstværkerne for at høre, om det nu også er rigtigt, at det går så nemt for os, som der var lagt op til her.

Tilsvarende gælder det med at kunne gå ind i sager. Det er det, der umiddelbart lyder mest rigtigt, at man skal kunne overtage og bruge værker, som man arbejder med i den offentlige forvaltning, og som vi arbejder med her i Folketinget. Men man ved aldrig. Jeg føler mig i hvert fald ikke efter de foregående talere overbevist om, at de har så meget bedre styr på det end jeg, at jeg trygt kan lade dem køre sagen igennem, men jeg håber det selvfølgelig lidt.

Jeg vil bare spørge ministeren: Kunne vi ikke godt splitte det op? Det kan godt være, vi ikke skal bruge hele vores liv på det, som oppe hos os hedder opretshav, fordi der er så meget af det – man kan blive i det altid – men kunne vi alligevel ikke bruge lidt mere tid på de andre ting og så køre den første del af det igennem i den fart, det skulle gøres, for jeg tror ikke, vi kan pille ret meget ved det alligevel? Det kunne vi også se sidste gang, vi forhandlede ophavsret, at det, der var forhandlet på plads i den nordiske sammenhæng, skulle man altså være

noget i retning af en politisk Tarzan for at få flyttet bare et komma i. Så af sted med det, og lad os så kigge på resten.

Henrik Svane (RV):

Den teknologiske udviklings hastighed nødvendiggør, at vi ofte må se ophavsretslovgivningen efter i sømmene, og nu med dette lovforslag skal det femte af EU's direktiver om ophavsret implementeres. De er alle fulgt i kølvandet på Kommissionens grønbog fra 1988 om teknologisk ophavsret. Denne lov bygger på databasedirektivet, og den giver to måder at beskytte databaser på, nemlig dels via en egentlig ophavsretlig beskyttelse af selve strukturen af en database og udvælgelse af basens indhold, det vil sige, at selve indholdet af databasen ikke er omfattet af beskyttelsen, dels via en slags pendant til katalogreglen, som giver en særlig kortvarig beskyttelse af frembringelser, der ikke opfylder betingelserne for at få ophavsretlig beskyttelse, men som ikke desto mindre repræsenterer en væsentlig beskyttelse.

Endelig foreslås de to aftalelicensbestemmelser om kopiering til brug i undervisnings- og erhvervsvirksomhed justeret på en sådan måde, at der åbnes for, at der kan indgås kollektive aftaler med aftalelicensvirkning om eksemplarfremstilling i enhver form. Her tænkes især på de nye muligheder for digital kopiering. Det skulle kunne give lidt bedre kontrol med den digitale kopiering på undervisningsområdet.

Der er stor modvilje blandt producenter mod denne del af forslaget. Det vil vi i Det Radikale Venstre have i baghovedet, når vi i udvalget skal til at behandle lovforslaget, sådan at mulighederne for digital kopiering ikke skader diverse producentinteresser unødigt.

Herudover indeholder lovforslaget ændring af regler for gengivelse af værker i forbindelse med retssager og sager i administrative nævn og lignende. Det skal sikre det fornødne grundlag for, at der indføres elektronisk sagsbehandling inden for den offentlige forvaltning.

Og endelig til sidst indføres en ny aftalelicens for gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger.

Størstedelen af forslagets indhold skal altså lette arbejdsgangen for brugerne og lette clearing af rettighederne. I Det Radikale Venstre støtter vi lovforslaget.

Niels Højland (FP):

Lovforslag nr. L 94 ophavsretsloven: Nr. 1 til nr. 4 er vi direkte modstandere af, nr. 5 og nr. 6 kan vi for så vidt godt støtte, såfremt de stod alene, men den sidste del er i bedste fald overflødig, men mere sandsynligt vil den nok senere skabe et hav af problemer.

Samlet er vores vurdering, at forslaget er kommet for tidligt. Bliver det vedtaget, som det foreligger, vil der efterfølgende blive tale om så betydelige ændringer, at det vil være bedre at vente. De fleste ændringer er der heller ikke behov for at gennemføre hverken nu eller senere. Hvorfor skal der f.eks. ændres i § 13, 14 og 21? Der er ikke noget behov for kollektiv forvaltning på disse eneretsområder, hvor rettighedshaveren fuldt ud har mulighed for at forvalte egne interesser.

Ydermere er der ikke taget højde for, hvordan man skal forholde sig til de allerede eksisterende velfungerende kontraktforhold. I langt de fleste forhold – også ved undervisning – har rettighedshaveren sikret sig ved individuelle aftaler, som også har den fordel, at rettighedshaveren har en tæt kontakt til i dette tilfælde undervisningsinstitutionen.

Nr. 5 og nr. 6 er derimod ganske rimelige, og Fremskridtspartiet er ganske enig i deres berettigelse.

Bemærkningerne til lovforslaget er fornuftige. Der bør ikke være for meget bøvl ved gengivelser af kunstværker i alment oplysende fremstillinger. Her vil en forenkling være på sin rette plads. Når det drejer sig om kopiering i forbindelse med sagsbehandling inden for de offentlige myndigheder, bør problemet også overkommes. Hertil er forslaget udmærket. Ingen grund til al den bøvl, hvis det kan undgås.

Den sidste del af forslaget er utilstrækkeligt bearbejdet og bør sendes direkte tilbage. Alene det, at ordvalget er forskelligt fra direktivet, vil føre til alle mulige rettelser senere. Det kan ingen være tjent med. Der vil opstå diverse tvistigheder omkring det problem, og det vil koste store summer.

Op spørgsmålet er stadig: Er dette forslag overhovedet nødvendigt, eller er det snarere udtryk for en evindelig væg til væg-lovgivning? Ingen eller kun de færreste i administrationen har givet dette lovforslag positive bemærkninger, og når man ser høringssvarene, er der heller ingen, der ligefrem efterlyser forslaget på nuværende tidspunkt og siger noget

positivt om forslaget, men det må vi selvfølgelig se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Men for Fremskridtspartiets vedkommende må vi give udtryk for, at vi i hvert fald ikke, som forslaget ser ud for øjeblikket, kan støtte det.

Erik Voss (EL):

Som det vil være Folketinget bekendt, har Enhedslisten i de løbende debatter om ophavsret og ved vores medvirken til vedtagelsen af selve ophavsretsloven klart markeret, at vores udgangspunkt uden tøven og vaklen vil være ophavsretshaverens interesser over for såvel de private som offentlige interesser.

Vi afviser at stille falske modsætninger op mellem rettighedshaverne og brugerne. Brugere er simpelt hen afhængige af, at rettighedshavernes interesser er i centrum. Det er forudsætningen for, at brugeren får den kvalitet, som brugeren fortjener. Vi tror positivt, at regeringen grundlæggende også har interesse i at forfægte dette synspunkt.

Som udgangspunkt har der siden kulturminister K. Helveg Petersens tid været værnet om rettighedshavernes interesser. Vi vil fra Enhedslistens side både i spørgsmålet om bibliotekernes fremtid og fremtiden på digital- og IT-området sige, at det godt kan være, at tingene bliver mere komplicerede og indviklede, men netop fremtidens mange muligheder for også at misbruge og unddrage rettighedshaverne noget gør, at vi for alt i verden må skærpe den tradition, doktrin, om man vil, på det ophavsretlige område.

Hvad angår det foreliggende lovforslag, så ser det på overfladen ud, som om man her forfægter linjen fra ophavsretsloven. Og dog, den klarhed, vi syntes at man fik ud af selve loven, synes vi i forhold til det her klart trænger til en opstramning. Men når man så læser det med småt, nemlig bemærkningerne, bliver man vågen. I bemærkningerne står der: visse former for midlertidig kopiering af edb-programmer og digitale værker.

Kulturministeren skriver oven i købet, at visse former for kopiering slet ikke kan betragtes i ophavsretlig forstand. Hvad er det, ministeren er ude på i denne her sammenhæng? Er man klar over, at der her kan skabes et grundlæggende brud med selve ophavsretslovens udgangspunkt? Udgangspunktet om eneretten og de begrænsninger, der heri er nøje affattet, nemlig via undtagelsesbestemmelserne, hvor

værkerne lovligt er gjort tilgængelige for offentligheden.

Vælger man at gøre flygtige og midlertidige kopieringer til lovligt tilgængelige, så skal man altså spørge ophavsmanden. Det er i sig selv umuligt og i det her tilfælde utilsigtet med ophavsretsloven.

Man lovgiver i bemærkninger, men bryder fundamentalt med ophavsrettdoktrinen. Det er spørgsmålet, om vi ikke også overtræder internationale konventioner. Der er intet som helst grundlag for at åbne op for undtagelser over for et frit opfundet begreb som flygtige og tilfældige og midlertidige kopieringer, og kopieringer under det diffuse begreb »midlertidig« uddrages ophavsmandens rettigheder.

Forslaget bør grundlæggende ændres, medmindre regeringen klart siger, at vi ændrer den hidtidige lovgivning på området og vi orienterer os mere og mere mod IT-udbydere og teleoperatører og lader det ske under dække af, at brugernes interesser vejer tungere end kunstnerens, komponistens, forfatterens og journalistens grundlæggende ejendomsret.

Skal Enhedslisten give sin støtte til det her fremsatte lovforslag, så ønsker vi en klar opstramning, og at der ikke lovgives i bemærkningerne, simpelt hen ved at bemærkningerne på de nævnte punkter tages ud.

Vi håber, at udvalgsarbejdet med de henvendelser, der måtte komme fra især ophavsretshaverne, vil kunne bringe regeringen og flertallet herinde på det spor, de i disse spørgsmål har tradition for at følge.

Ole Donner (DF):

Kulturministerens forslag om ændring af ophavsretsloven er Dansk Folkeparti grundlæggende positivt over for, og vi kan i store træk tilslutte os de ordførertaler, der er holdt fra Venstre og De Konservative.

Vi mener, at der er behov for, at der ændres specielt omkring edb-baser og digitale værker. Som det er nævnt flere gange, er der jo kommet rigtig mange hørings svar, som vi mener man skal gennemgå nøje i udvalget. Der er problemer omkring ophavsretten til de databaser, synes vi, som er frembragt af arbejdstagere for arbejdsgivers regning. Og der er en række andre forhold, som man nok kommer til at gå i dybden med under udvalgsarbejdet. Men vi kan tilsige et positivt udvalgsarbejde, og vi er som sagt grundlæggende for lovforslaget.

Kulturministeren (Ebbe Lundgaard):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den venlige modtagelse, lovforslaget har fået, og også for den selverkendelse, der har været hos ordførerne om, at det her er kompliceret stof. Det fremgår også af enkelte af de bemærkninger, ordførerne kom med, at ikke alle har forstået det hele. Men det kan udvalgsarbejdet forhåbentlig råde bod på.

Til det spørgsmål, der er rejst fra flere sider, bl.a. af fru Margrete Auken, om de tre forslag, der nu er som supplement til forslaget om at implementere databasedirektivet, kan jeg sige, at de har ligget og ventet længe. De har faktisk været på bordet undervejs i de seneste revisioner af ophavsretsloven, men har skullet vente på databasedirektivet. Det er i den sammenhæng, de bør ses. Så det er ikke noget, vi sådan hovsa har hevet op af skuffen for at have noget mere at putte på.

Til fru Margrete Aukens forslag om opdeling vil jeg blot sige, at det har ingen hast med hensyn til at implementere databasedirektivet. Vi er i Danmark som i forhold til alle andre EU-sager foran. Vi har fremlagt det i Parlamentet, før det skal implementeres. Det er vistnok ikke tilfældet i andre EU-lande, og jeg vil gerne tilsige, at det godt kan tage lang tid. Vi skal igennem et grundigt udvalgsarbejde, for der skal ikke trækkes noget ned over hovedet på os, som vi ikke har forstået.

Vi skal lytte nøje til de organisationer, der har særlig interesse på det her område, så derfor er der ikke den hast, der gør, at vi nødvendigvis skal vedtage det her, inden vi går på juleferie, for at det kan træde i kraft den 1. januar med hensyn til implementeringen. Jeg vil hellere fastholde det lange perspektiv frem for at dele lovforslaget op.

Og så vil jeg blot sige omkring databasedirektivet, at der jo var bred tilslutning til, at det kan implementeres, som det ligger i lovforslaget.

Så er det spørgsmålet om aftalelicens, og det vil jeg godt bruge nogle ord på at omtale også for at lette forståelsen for problemstillingen. Aftalelicensen omfatter jo digital kopiering inden for bl.a. undervisningsområdet. Jeg vil godt understrege, at der er tale om nogle særdeles vigtige forslag.

Som bekendt har vi i Danmark og i de andre nordiske lande i mange år, som også flere ordførere har nævnt, haft en velfungerende aftalelicensordning for fotokopiering inden for

undervisnings- og erhvervsvirksomheder. Disse ordninger har skabt en rimelig balance mellem på den ene side undervisningsområdets ønske om på et ret enkelt retligt grundlag at kunne udnytte beskyttede værker og på den anden side, som flere ordførere har understreget, ophavsmændenes interesse i at have kontrol med og mulighed for at opnå vederlag for den undervisningsmæssige udnyttelse af deres værker.

Vores nuværende aftalelicensbestemmelser giver imidlertid kun mulighed for fotokopiering, ikke digital kopiering, som betyder, at man altså kopierer det, der er på skærmen, for at sige det meget populært.

Inden for undervisningsområdet – og det ved alle, og der er også partier her i salen, bl.a. Venstre og De Konservative, der arbejder meget for, at vi skal have IT endnu mere ind i undervisningen – anvender man i stigende grad den digitale teknik i situationer, hvor man tidligere brugte fotokopiering.

Det er derfor et væsentlig led i regeringens IT-politik, at ophavsretloven bliver bragt på omgangshøjde med IT-udviklingen, og at de gældende aftalelicenser på undervisningsområdet og erhvervsvirksomhedsområdet også kommer til at omfatte den nye digitale teknik. Uden en sådan justering risikerer man, at den digitale kopiering på undervisningsområdet løber ud af kontrol til skade for såvel bruger som rettighedshaver. Der foregår formodentlig ulovligheder i øjeblikket, som vi i fremtiden gerne vil undgå.

Der har under den omfattende høring, der har været foretaget omkring lovforslaget, fra dagblade og forlæggere – og det skal understreges – været ydret frygt for, at de foreslåede nye aftalelicenser på det digitale område vil gribe forstyrrende ind i onlinedistributionssystemer, som de nævnte producenter måtte etablere på undervisnings- og virksomhedsområdet.

Jeg går ud fra, at dette spørgsmål vil komme op under udvalgsbehandlingen, og jeg skal derfor blot sige, at producenterne frygt efter min mening er ubegrundet. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, må de nye aftalelicenser respektere aftaler som f.eks. dagblade på grundlag af aftaler med dagbladsjournalister har indgået med en bruger i forbindelse med, at denne har fået adgang til et dagblads database.

På en lang række andre områder er det imidlertid ikke praktisk muligt at foretage en sådan

direkte rettighedsklaring mellem ophavsmænd og brugere, og det er på disse andre områder, at de nye aftalelicenser er vigtige og nødvendige, så ophavsretten ikke kommer til at virke som en unødigt hæmsko for IT-udviklingen.

Hr. Niels Højland sagde under sin ordførertale, at der ikke var kommet ret meget positivt tilbage fra høringsrunden. Det er ukorrekt. Hele undervisningsområdet har klart anbefalet lovforslaget og opfordrer os til så hurtigt som muligt at gennemføre det for netop at undgå at komme i den umulige situation, som nogle er i med hensyn til behovet for digital kopiering og så det, at det faktisk ikke er muligt at gøre det lovligt. Derfor har vi altså en opgave.

Så var der to ordførere, fru Margrete Auken og hr. Erik Voss, der forholdt sig lidt til reproduktionsrettens omfang.

Fru Margrete Auken efterlyste, at der nok kom noget bøvl – man forventede bøvl fra kunstnerkredse – og det kan jeg ikke forstå at fru Margrete Auken forventede. Men der er egentlig tilslutning til det, der er lagt frem her.

Dér, hvor man kan få en diskussion, er, om man også skal lovgive for den kopiering, der finder sted, når man sidder og kigger noget materiale igennem og kun lader det kortvarigt være for ens blik. Der kan være en afgrænsning dér, som vi nødvendigvis må se på, men vi mener, at der er tale om et meget teknisk spørgsmål, og jeg mener, det er at strække ophavsretten for vidt, såfremt eneretten til eksemplarfremsstilling også skulle gælde i de situationer, hvor det udelukkende drejer sig om muligheden for ved gennemsyn eller spredt læsning af et digitalt værk, f.eks. på biblioteket, at gøre sig bekendt med indholdet af et værk. Eneretten bør principielt ikke omfatte sådanne automatiske og flygtige teknisk betonede lagringer, som ikke indebærer nogen egentlig værksbeskyttelse. De enkelte lagringer bør frit kunne foretages og ikke være afhængige af, om forholdet er dækket af en undtagelsesbestemmelse i loven.

Men ellers er der, så vidt jeg har forstået, opbakning bag den del af lovforslaget. Så endnu en gang vil jeg sige tak for indlæggene. Jeg har dog om ikke et modspørgsmål, så dog en konstatering i forhold til Enhedslistens indlæg. Jeg forstår, at der var bred tilslutning til lovforslaget, men at det så i øvrigt grundlæggende skulle ændres, og jeg glæder mig til under udvalgsbehandlingen at få afklaret, hvad det egentlig betyder.

Jeg forsøgte at forklare det med scanningen før; det var en af problemstillingerne, der kan være andre, som vi kan få belyst nærmere under udvalgsbehandlingen, og det gør måske, at Enhedslisten også vil kunne stemme for lovforslaget, som det kommer til at foreligge, når udvalgsbehandlingen er slut.

Endnu en gang tak til ordførerne for en velvillig modtagelse af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 114: Forslag til lov om ændring af lov om autorisation af elinstallatører m.v. og lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vandledninger og afløbsledninger. (Gebyrlettelse).

Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).
(Fremsat 3/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Wittrock (S):

Der er her tale om endnu et eksempel på, at regeringen ønsker at lette små og mellemstore virksomheders administrative byrder. Fra 1998 afskaffes med dette lovforslag gebyrer på Boligministeriets område vedrørende autorisation af elinstallatører, gas-, vand- og sanitetsmestre og kloakmestre.

Der er tale om både en administrativ lettelse og en økonomisk lettelse, som jeg på Socialdemokratiets vegne skal anbefale.

Erling Oxdam (V):

På Venstres vegne kan jeg udtale støtte til det fremsatte lovforslag.

Det er godt nok småpenge, der her fratages statskassen, 3½ mio. kr. om året er det opgjort til, men der er jo noget, der hedder, at de mange bække små kan komme til at udgøre en stor å, eller noget lignende.

Jeg har set, at regeringen arbejder på efterhånden at få forskellige gebyrer afskaffet. Det er vist gjort op til omkring 486 forskellige gebyrer, som måske i virkeligheden slet ikke giver noget nettobeløb til staten. Det var jo rart at få dem afskaffet.

Ja, den ene dag kommer boligministeren med en regning på 10 mio. kr. for forøgede udstykningsafgifter. Den anden dag kommer han så med 3½ mio. kr. for gebyrer, der ikke skal betales længere. Det er jo en lidt blandet forretning, men lad os få nogle flere af dem, hvor gebyrerne bliver frafaldet.

Torben Rechendorff (KF):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede her, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne sige, at vi meget nødig vil gribes i at gå imod en gebyrskaffelse. Derfor kan vi støtte boligministerens forslag, og boligministeren må gerne hilse den øvrige regering og sige, at de skal bare komme an, hvis der er mere i skuffen.

Villy Søvnald (SF):

Det er jo ikke et voldsomt stort forslag, vi behandler i dag, og med ministerens ord i fremsættelsen » . . . et led i regeringens forsatte bestræbelser på at lette det administrative besvær for små virksomheder.«

Jeg synes godt, man kan mærke den muntre grundtone bag formuleringen i det. Det er jo så også et forslag af meget begrænset værdi. Den årlige betydning af det, vi behandler her, er 1,4 mio. kr.

Vi vil godt støtte, at vi fritager virksomhederne for det; vi vil nemlig hellere være med til at lave nogle store generelle ordninger i stedet for en stribe af småordninger til at sikre, at virksomhederne også betaler det, de skal.

Det eneste morsomme ud over det synes jeg så i øvrigt er, at vi kræver autorisation i forhold til gas og i forhold til el. Det skal bestå, og det skal fungere. Og det skal det selvfølgelig også. Vi foreslog også sidste år, at man lavede autorisation i forhold til folk, der lejer huse ud. For